

Срби су и преци и потомци Илира

24/5/2016

Радован Дамјановић

**Можда на изглед парадоксалан закључак намеће се овде сам:
Срби су и преци и потомци Илира!**

Кад се у Тирани 1985. године појавила књига Илири, Српска Академија коначно добија дозволу да одговори албанским „научницима“. Наши одабрани су то и урадили следеће године, а књига с овог скупа угледаће свет тек 1988. године. Ажурно, нема шта, и то баш некако пред већ чувено „буђење народа“. Свестан сам колико је термин – албански научници – у најмању руку неозбиљан јер спада у ону врсту појмова којима би одговарао израз „српска морнарица двадесетог века“, дакле нешто што можда, и ако постоји, није вредно помена. Та је група јашући панилорског парипа својим „истраживањем и налазима“ премашила чак и своје германске инструкторе, који су им још 1891. „сачинили“ албански етимолошки речник, а овај је спис један од каменова темељаца измишљотине о илирском пореклу шиптара. Без обзира на све и то је велики напредак за „ентитет“ коме је Доситеј у пролазу и доколици састављао азбуку.

У Хоџиној Албанији где је све било забрањено па и вере, једини дозвољени „опијум за народ“ био је „илиризам“ у коме су генерације налазиле изгледа једини смисао живота. Дугогодишњи пријатељ Хоџе био је Броз а два другара остварила су пуну „билатералну сарадњу“ у коју се дивно уклапа обзнана којом се Србима одмах после другог светског рата забрањује повратак на Косово и Метохију.

Тако су се усташа и балиста нашли на истом задатку.

Свака тупавост има границе али ова „албанских научника“ је готово неизмерна. Најлепши пример је ситуација са четири римске префектуре које је средином своје владе увео Константин Велики: Оријент, Илирик, Италија (са Африком) и Галија. Галија се примера ради, простирала од Шкотске до Марока а Илирик, који нас овде интересује, пружао се од ушћа Ина у Дунав, дакле од Аустрије до Либије и од Киренаике до Египта, афричким копном!

Оволики простор који обухвата готово цео Балкан изузев делова Бугарске и Грчке пружа идеалне услове за поилиривање свега што допадне.

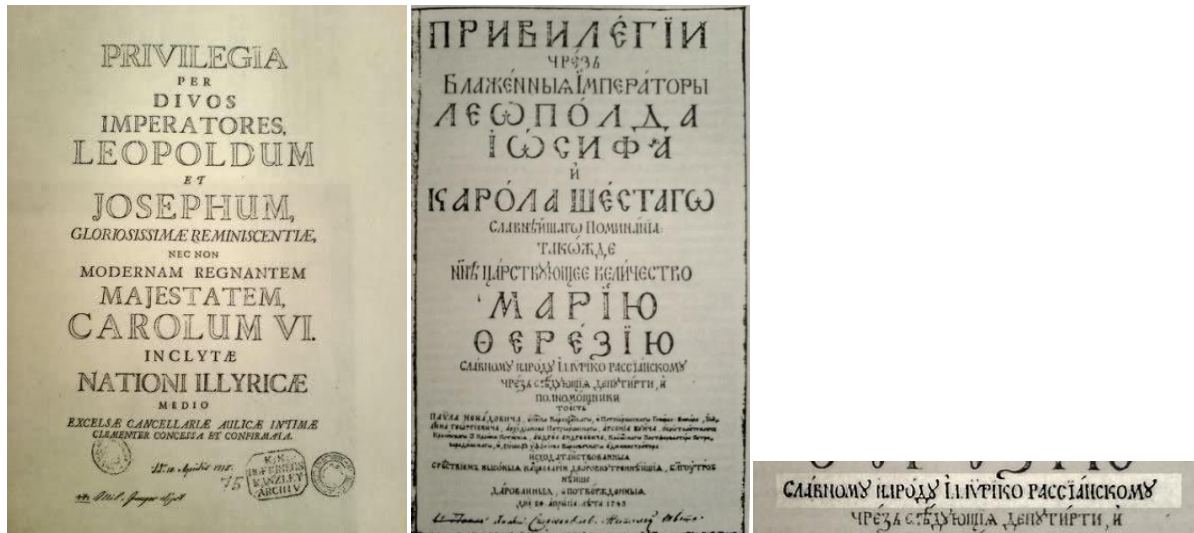

Фото галерија

Порекло самих Илира је доста тамно. Ипак Милан Будимир нализи њихове претке **у Пеластима (в. Пелазги)**. У историјско доба прилично је јасно одређена њихова шира и ужа територија у грчким и латинским споменицима.

Отац историје зна за Илирију на Дрини и Сави, а каснији хеленски писци налазе расуте илирске енклаве и по Пелопонезу.

Помпоније Мела, најстарији римски географ из првог века, разликује Илире у ужем смислу као племе на југу данашње албанске државе.

Изгледа да су доцније, по својој навици, ово име Римљани користили и за остала слична племена низ јадранску обалу. Ствар је даље у основи врло проста: како Илири нису имали своју писменост (или није сачувана), од њиховог језика остало је мало, јако мало и то углавном сачуваних андронима и топонима, већином у штурим записима на камену – **наравно на латинском.**

Са ових истргнутих глоса по гробљима требало је реконструисати читав језик што је наравно немогуће.

Ипак германска бечко–берлинска школа успела је да стрпа „илирски језик“ у кентумску језичку групу у коју, авај, не спада данашњи арнаутски, који по тој класификацији долази у сатемску групу где је и српски.

Оно што је најлепше, између потпуног нестанка Илира односног њиховог последњег помена у касној антици, па до појаве некаквог имена Арбана, (које наравно не мора да подразумева албански етнос) у једанаестом веку, прошло је више од седамсто година! Овакву провалију наравно нису могли да премосте ни брозовски инжењери – културноисторијски најамници, а камоли тирански „научници“.

Погледајмо шта у већ поменутом Академијином зборнику каже Владислав Поповић, један од представника наше преобјективне науке о шиптарском језику: „Супротно румунском, албански није романски језик, него потпуно посебан говор који садржи позајмице из латинског, словенског (ово му је ваљда замена за српски) и других језика.“

Даље говори: „Нарочито су бројне позајмице из латинског и словенског језика (стварно је тешко рећи српски). Прве, доста уопштеног карактера, односе се на градски живот, породичне везе, пољопривреду, биљке и воће из ниског и мочварног појаса. Друге, прецизније, везане су за видове становања, земљорадњу, сточарство и друге делатности.“

После овога могу да додам да се тај албански говор у ствари састоји од српских и латинских речи. Да не испадне овде неко србовање ево шта каже и Хенрик Барић који је више од пола века представљао стандард за албанољупца:

„Позајмљенице једног језика су објективни критериј за интензивност и начин туђих културних утицаја којему је један народ био изложен... Словенске (још ћу помислити да се Албанија налази поред Словеније а не Србије) позајмљенице у арбанашком језику односе се у главном на пољске радове – прашити, наводњавати, вадити и пољопривредне алате: брана, коса, јарам, косир.“

Даље Барић наводи кућу, окућје, кухињски прибор, терминологију домаће индустрије, обућу, домаће животиње (!), метали, теренски термини: ледина, рудина итд. и још сијасет термина од којих су сви наравно српски.

Али оно што дефинитивно показује да се не ради ни о каквим позајмљеницама већ о адаптираном и адаптираном већем делу српског језика су такозване позајмљенице емоционалног карактера које би по свим критеријумима требало да буду аутохтоне – арбанашке, да не кажем оригиналне.

Ево их: ценити, чудити, грдити, љубити, мрзети, стравити итд.!

Ове речи заправо сведоче о приличној првобитној душевној празнини код предака данашњих Шиптара која је делимично ето испуњена прихватањем српских речи.

Питање где се дедоше Илири, ипак дакле остаје.

Можда бисмо данас имали тај одговор да је рецимо Гај Јулије (в. Цезар) описао Илирик као што је то до детаља учинио са покрајинама Галијама у својим Коментарима. Ипак, усуд га је два пута одвратио од путовања овамо где је, по сопственом тврђењу, желео да „упозна те народе и њихове земље.“ Касније у грађанском рату, кад је коначно прешао на ову страну мора да је био сувише ангажован биткама против помпејеваца да би се занимао за локалне прилике.

Најзад, за скидање вела са илирског имена од „легитимних“ средстава остала је још етимолошка страна. Неизбежни Скок је лепо „разрешио“ погрешно тумачење етника Илир, које је тобоже сачувано у арбанашком придеву лир – слободан, као позајмљеницу од латинског либер. То наравно ни мало не одступа од већ установљеног да је арнаутски у ствари хибрид српског и латинског. Ипак, Илир нас тако неминовно доводи до наше иловаче чији минимум **ил значи глина – земља.**

Једна наша кратка реч – гњило, садржи два минимума од којих први гњ показује да се ради о нечему гњецавом, дакле што се гњечи као иловача – глина – земља. Пратећи даље јединствену логику српског, **Илир је ништа друго до Земљак!** **Истим путем долазимо и до Пријамовог пелашког Илиона, града на хумци – Хума (в. Хум) али и Земуна и Илока.** Можда на изглед парадоксалан закључак намеће се овде сам: Срби су и преци и потомци Илира!

Извор: srpskosrpski.org